

15 NOEMBΡΙΟΥ 1940

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ

Τὴν ὥρα αὐτή, πού ὁλόκληρη ἡ σκέψη μας παρακολουθεῖ μὲ ἀγωνία, ἀλλὰ προπέντων μὲ ἐλπίδα καὶ ἐνθουσιασμό, τὸν ἡρωικὸν ἀγῶνα πού ἀνέλαβε τὸ ἔθνος μας γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἐλευθερία του ἐνάντια σ' ἓναν ἀνήθικο κατακτητὴ, τὴν ὥρα αὐτὴ πού ὁλόκληρο τὸ εἶναι μας δὲν αἰσθάνεται τίποτ' ἄλλο ἀπὸ μιὰν ἀνάταση, τὴν ὥρα αὐτὴ πού προσπαθοῦμε ὅλοι ἐνωμένοι νὰ προσφέρουμε, καθένας μὲ τίς δυνάμεις του, ὅ,τι μπορεῖ γιὰ νὰ ἐπιταχύνουμε τὴ νίκη, εἶναι δύσκολο, πολὺ δύσκολο νὰ ἀσχοληθεῖ καθένας μὲ τὸ θέατρο. Ὅ,τι ἀποτελοῦσε ἄλλοτε ἓνα ἀπὸ τὰ κύρια ἐνδιαφέροντά μας, ἔχει μετατεθεῖ τώρα στὸ περιθώριο.

Εἶναι μόλις δέκα μέρες πού εἶδα τὴν παράσταση τῆς «Κυρίας Μποβαρύ», καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι πέρασε ἀπὸ τότε πάρα πολὺς καιρὸς. Ἔχουν παρεμβληθεῖ ἀπειρες, πολὺ πῶς ζωηρὲς ἐντυπώσεις. Ἀόριστα θυμᾶμαι ὅτι τὸ ἔργο καθόλου δὲν μ' ἐνθουσίασε, ὅτι συμφώνησα ἀπόλυτα μὲ τοὺς Γάλλους κριτικούς πού εἶχαν ἀποφανθεῖ πὼς ἡ θεατρικὴ διασκευὴ εἶναι μόνο τεχνική, ὅτι οὐσιαστικὰ παραλλάζει ἐντελῶς τὸ νόημα καὶ τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ μυθιστορήματος. Ἀόριστα θυμᾶμαι ὅτι, παράλληλα μὲ τὴ δυσφορία μου, αἰσθάνθηκα μεγάλη βιανόποιηση ἀπὸ τὴ σκηνοθέτηση τοῦ κ. Κούν κι ἀπὸ τὴ σκηνογραφία τοῦ κ. Ἀνεμογιάννη. Τὸ ἀνέβασμα ἦταν ἑξοχο. Σχεδὸν ὅλοι οἱ ἡθοποιοί, χάρη στὴ διδασκαλία τοῦ κ. Κούν, εἶχαν τέλεια εἰσδύσει στὸ ρόλο τους, καὶ μερικοὶ τὸν ἀπέδωσαν καὶ δημιουργικά. Μόνη ἡ Κα Κοτοπούλη ἦταν πολὺ περισσότερο ὁ ἑαυτὸς τῆς παρὰ ἡ Κα Μποβαρύ. Ἡ Κα Μποβαρύ εἶναι μιὰ γυναίκα ρομαντικὴ, ἀνόητη παρ' ὅλες τίς ἀξιώσεις τῆς στὴν ἀνωτερότητα, κοκέτα κι ἐλαφριά. Ἡ Κα Κοτοπούλη τὴν παρουςίασε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἴσαμε τὸ τέλος σὰν τραγικὴ ἡρωίδα.

Όλα τὰ μέλη της είχαν μιὰ σύσπαση, ἀκατανόητη κι ἀκαλαί-σθητη.

Ὁ κ. Ξενοπούλος δὲν ἦταν τυχερός. Ἡ «πρώτη» τοῦ ἔργου του δόθηκε τώρα πού τὸ θέατρο παραγκωνίσθηκε, ὅπως τὸ εἶπα, στὸ περιθώριο. Ἴσως ὁμως ἡ ζημιὰ νὰ μὴν εἶναι καὶ τόσο μεγάλη ὅσο τὸ θεωρήσαμε ὅταν πληροφορηθήκαμε ὅτι ἡ «Νύχτα γεμάτη θάματα» θὰ παιζόταν παρ' ὅλη τὴν ἐκρηξη τοῦ πολέμου. Ἡ «Νύχτα γεμάτη θάματα» δὲν θὰ ἔχει τιμητικὴ θέση μέσα στὰ «Ἄπαντα» τοῦ κ. Ξενοπούλου. Μερικὲς σκηνές της ἔχουν βέβαια τὴ χάρη καὶ τὴ δροσιά πού χαρακτηρίζουν τὴν παραγωγή του, ἀλλὰ συνολικὰ δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρά μιὰ κομεντί πολὺ συμβατικὴ, πολὺ αὐθαίρετη, ἓνα θεατρικὸ παιχνίδι πού μπορεῖ νὰ εὐχαριστήσῃ μόνο πολὺ μικρὰ παιδιά. Στερεῖται κι ἀπὸ τεχνική. Παρουσιάζει δύο ὑποθέσεις πού δὲν πλέκονται καθόλου σφιχτὰ ἀνεμεταξὺ τους.

Ἡ «Νύχτα γεμάτη θάματα» ἀδυσήθηκε κι ἀπὸ τὸ παίξιμο κι ἀπὸ τὶς σκηνογραφίες. Εἶναι σχεδὸν παραμυθόδραμα· ἀπαιτεῖ ἓνα παίξιμο ἀβρότατο, μιὰν ἐξαύλωση· ἀλλὰ κι ἓνα τέτοιο παίξιμο θὰ τὴν παρουσίαζε μόνον ἀνεκτὴ· τίποτα περισσό-τερο.